

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla a Ladányi és Schönek Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Ladányi Tamás ügyvéd) által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** alatti lakos I. r. és dr. Ábrahám Klára ügyvéd által képviselt **II.rendű felperes neve (címe)** alatti lakos II. r. felperesnek - dr. Jávor Zoltán ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti lakos alperes ellen öröklési szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság 2007. július 10. napján kelt 1.P.21.552/2005/50. számú ítélete ellen a felperesek 51. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi a felpereseket, fizessenek meg az alperesnek 15 nap alatt egyetemlegesen 20.000.- (Húszezer) Ft fellebbezési eljárási költséget, -

valamint az államnak az adóhivatal felhívására egyetemlegesen 18.000.- (Tizennyolcezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperesek néhai **/örökhagyó neve/** testvérei. A néhait 2001. évben prosztata daganat betegség miatt műtötték, amely gyógykezelés hatására visszafejlődött, majd 2004. tavaszára kiújult. Az alkalmazott terápia egészségi állapotában viszonylagos javulást eredményezett.

Az I. r. felperes **helységben** él, a II. r. felperessel a kapcsolata megromlott, egyikük sem volt jelen a néhai felesége temetésén.

Az örökhagyó és az alperes gyermekkori ismerősök, közöttük baráti viszony alakult ki. A néhai 2004. áprilisi, vékonybél elzáródás miatti kórházi tartózkodása idejére az alperest bízta meg állatai gondozásával, majd az intézeti gyógykezelést követően az alperes a néhai kérésére heti két-három alkalommal elvégezte a ház körüli teendőket. A néhai 1998. november 9-től rendszeres szociális segélyben részesült, ennek összege 2004-ben 16.240.-Ft volt. Emellett özvegyi - más jövedelme a szociális segélyen kívül nem lévén - nyugdíjat folyósítottak részére. Ennek megszűnésekor kezdeményezte az alperessel tartási szerződés megkötését. Erre tekintettel az alperes 2004. szeptember elejétől tartási, gondozási szolgáltatásokat nyújtott részére. Végül a felek 2004. november 29-én kötöttek öröklési szerződést, amelyben az ott részletezett tartási és gondozási szolgáltatások ellenében a néhai az alperest az **örökhagyó tulajdonát képező** ingatlan és abban található valamennyi ingósága örökösévé nevezte. A szerződésben rögzítették, hogy az örökös a tartást már 2004. szeptember hónaptól biztosítja.

A néhait 2004. december 1-jén háziorvosa - akit az alperes értesített -kórházba utalta. A kezelés hatására december 3-án állapota javult, majd december 5-én válságosra fordult és december 6-án elhalálozott.

Az alperes a néhai daganatos megbetegedéséről 2004. nyarán szerzett tudomást. Arról, hogy a betegsége az utolsó stádiumban van, 2004. december 1-jei kórházi kezelését követően a néhai kezelőorvosa tájékoztatta.

A néhai hagyatékát az eljáró közjegyző 5319.Kjő.60/2005/4. szám alatt ideiglenes hatállyal az alperesnek, mint szerződéses örökösnek adta át.

A felperesek keresetükben az öröklési szerződés érvénytelenségének megállapítását kérték. Keresetüket elsődlegesen arra alapozták, hogy a szerződés jóerkölcsbe ütközik, ezért semmis, mivel az alperes az örökhagyó gyógyíthatatlan rákbetegségének és rövid időn belül bekövetkező halálának a tudatában kötötte meg a szerződést. Másodlagosan az örökhagyó szerződéskötéskori belátási képességének hiányára hivatkoztak.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Nem tagadta, hogy 2004. július végétől tudott az örökhagyó daganatos megbetegedéséről, az örökhagyó egészségi állapotára és magatartására figyelemmel azonban a halála ilyen rövid időn belüli bekövetkeztére nem számíthatott, arról nem volt tudomása, hogy a betegség milyen stádiumban van. A szerződéskötéskor egészségi állapota jó volt, utalt arra, hogy a szerződésben vállalt kötelezettségét már 2004. szeptemberétől teljesítette.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Jogi okfejtése szerint önmagában az a tény, hogy az alperes tudomással bírt az örökhagyó súlyos betegségéről, nem jelenti azt, hogy annak a közeljövőben bekövetkező halálában bízva vállalta tartását. A jogvita elbírálása szempontjából nem lehet figyelmen kívül hagyni azt a tényt, hogy bár a szerződés aláírására 2004. november 29-én került sor, az alperes ténylegesen az abban vállaltakat szeptember óta szerződésszerűen teljesítette, így a szerződés jóerkölcsbe ütköző voltának megítélésekor az örökhagyó szeptemberi egészségi állapotát vizsgálta.

A meghallgatott tanúk vallomásából az volt megállapítható, hogy betegségének előrehaladott állapotára magatartásából még a szerződés aláírásakor sem lehetett következtetni.

A perben kirendelt szakértő véleménye szerint 2004. év őszén, így különösen novemberben, már számolni lehetett az örökhagyó rövid időn belül bekövetkező halálával. Az ítéleti tényállás alapjául szolgáló bizonyítékként a szakvéleménnyel szemben a meghallgatott tanúk vallomását fogadta el azzal az indokkal, hogy a szakértő megállapításait utólagosan a halál tényének ismeretében, orvosi dokumentumok alapján tette, míg az egyébként érdektelen tanúk nyilatkozata közvetlen észlelésen alapul.

Figyelman kívül hagyta ... kezelőorvos tanúvallomását annak ellentmondásossága miatt. Rámutatott arra, hogy az örökhagyó körülményei és egészségi állapota indokolta az öröklési szerződés megkötését, hiszen tartását, gondozását csak ily módon tudta biztosítani. Mindezen körülmények alapján nem állapítható meg a szerződés jóerkölcsbe ütköző volta. A beszerzett szakértői vélemény alapján nem bizonyított az örökhagyó szerződéskori cselekvőképtelen állapota, ezért alaptalan az ezen érvénytelenségi okra alapított kereset is. Megállapította azt is, hogy az alperes a szerződésben vállalt kötelezettségeknek eleget is tett már 2004. szeptemberétől.

Az ítélet ellen a felperesek éltek fellebbezéssel annak kereseti kérelmük szerinti megváltoztatása iránt. Fellebbezésükben az öröklési szerződés érvénytelenségét már csak a Ptk. 200. § (2) bekezdésében megjelölt érvénytelenségi - nyilvánvalóan jó erkölcsbe ütköző szerződés - okra alapították. Álláspontjuk szerint a beszerzett szakértői vélemény egyértelműen bizonyítja, hogy az alperes számára a szerződéskötéskor már nyilvánvaló kellett legyen az örökhagyó nem távoli jövőben bekövetkező halála. Ez pedig azt jelenti, az alperes annak tudatában kötötte a szerződést, hogy abban vállalt kötelezettségének csak elenyészően rövid ideig kell majd eleget tennie. Ilyen körülmények között pedig megállapítható a hivatkozott érvénytelenségi ok. A meghallgatott tanúk csak felszínes kapcsolatban voltak az örökhagyóval, így annak egészségi állapotáról információval nem rendelkeztek, míg a kirendelt szakértő az orvosi dokumentumok birtokában és ismeretében alakította ki azon perbeli véleményét, amely keresetüket megalapozta.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés **nem alapos.**

A fellebbezés kapcsán az ítélőtáblának már csupán azt kellett vizsgálnia, hogy a perbeni öröklési szerződés érvénytelensége annak jóerkölcsbe ütköző volta miatt megállapítható-e.

A Ptk. 200. § (2) bekezdés utolsó fordulata szerint semmis a szerződés, ha nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközik.

Nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütköző az a szerződés, amelyet jogszabály nem tilt, de az azzal elérni kívánt cél, a vállalt kötelezett jellege vagy azért ellenszolgáltatás felajánlása, illetve a szerződés tárgya az általánosan elfogadott erkölcsi normákat vagy szokásokat

nyilvánvalóan sérti és ezért az általános társadalmi megítélés is egyértelműen tisztességtelennek, elfogadhatatlannak minősíti.

A felperesek a szerződés jóerkölcsbe ütköző voltát arra alapították, hogy azt az alperes az örökhagyó gyógyíthatatlan betegségének, közeli halálának tudatában kötötte, azaz motivációja az volt, hogy vállalt kötelezettségének csak rövid ideig kell eleget tennie.

A perben nem vitatott tény, hogy az örökhagyó gyógyíthatatlan betegségben szenvedett és arról az alperesnek is tudomása volt. Az ítélezési gyakorlat szerint azonban önmagában az örökhagyó gyógyíthatatlan betegsége, amely viszonylag nem hosszú idő után halálát eredményezi, az érvénytelenség megállapítására nem ad alapot. Nem ütközik ugyanis jóerkölcsbe, ha az eltartó a gyógyíthatatlan betegségben szenvedő eltartott állapotának ismeretében ugyan, de vállalja a teljes ellátását, ápolását, gondozását. Az ellenkező álláspont éppen azokat a súlyosan beteg, esetleg magatehetetlen embereket fosztaná meg a megfelelő tartás és gondozás lehetőségétől, akik leginkább arra rászorulnak.

Az ítéltábla egyetért azzal az elsőfokú ítéleti megállapítással, amely szerint a szerződéskötés időpontjában fennálló, a tanúk által is tapasztalt egészségi állapotra figyelemmel az alperesnek nem kellett számolnia az örökhagyó szerződéskötéstől számított ilyen rövid időn, hét napon belül bekövetkező halálával.

A rákos megbetegedés megléte önmagában nem jelenti a beteg rövid idő múlva bekövetkező halálát, hiszen az - korai stádiumban - gyógyítható is, de gyógykezeléssel a beteg élete meghosszabbítható. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti okszerű mérlegelésével a tanúk közvetlen tapasztalatára alapított vallomása alapján jutott e meggyőződésre, szemben az írásbeli dokumentumokon alapuló szakvéleménnyel.

Az ítéltábla elfogadja a szakértő véleményét arra vonatkozóan, hogy a szerződéskötéskor orvosi megítélés szerint számítani lehetett a néhai közeli halálára - bár a tárgyaláson történt meghallgatásakor nem napokról, hanem hetekről, hónapokról tett említést -, ennek azonban a perben nincs döntő jelentősége.

E szempontból az a lényeges, hogy a szerződéskor az alperes tudott-e arról, hogy az örökhagyó tartására, gondozására egyáltalán nem, vagy csak rövid ideig kerülhet sor, azaz valójában olyan szerződéses kötelezettséget vállalt, amelyről eleve tudta, hogy azt lényegében nem kell teljesítenie (BH. 1998/591.). Ez viszont nem bizonyított.

A per tárgya szerződés érvénytelenségének megállapítása volt. Ezért közömbös volt az, hogy az alperesnek csak rövid ideig kellett eleget tennie kötelezettségének - ez a szerződés szerencse jellege miatt van így -, illetőleg nem kellett foglalkozni azzal

sem, hogy az alperes egyáltalán eleget tett-e a szerződésben foglaltaknak amit a felperesek kétségbe vontak.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperesek a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek az alperes 32/2003. (III. 22.) IM. rendelet szerint megállapított másodfokú perköltségének és az Itv. 64. §-a alapján alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a személyes illetékfeljegyzési joguk folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéknek a megfizetésére.

S z e g e d, 2008. február 6.

Dr. Sággy László sk.
a tanács elnöke

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

Dr. Rakita Zsuzsanna sk.
táblabíró